

ТЫЗЭКЬОТМЭ – ТЫЛЪЭШ!

Адыгэ макъ

Голос
адыга

1923-рэ ильесим
гъэтхапэм
къышегъэжъагъэу къидэкъы

№ 235 (21964)

2019-рэ ильес

ШЭМБЭТ

ТЫГЬЭГЪАЗЭМ и 21-рэ

ОСЭ ГЪЭНЭФАГЪЭ ИИЭП

къыхэтутыгъэхэр ыкы
нэмыйкъ къебархэр

тисайт ижүгъотэштых

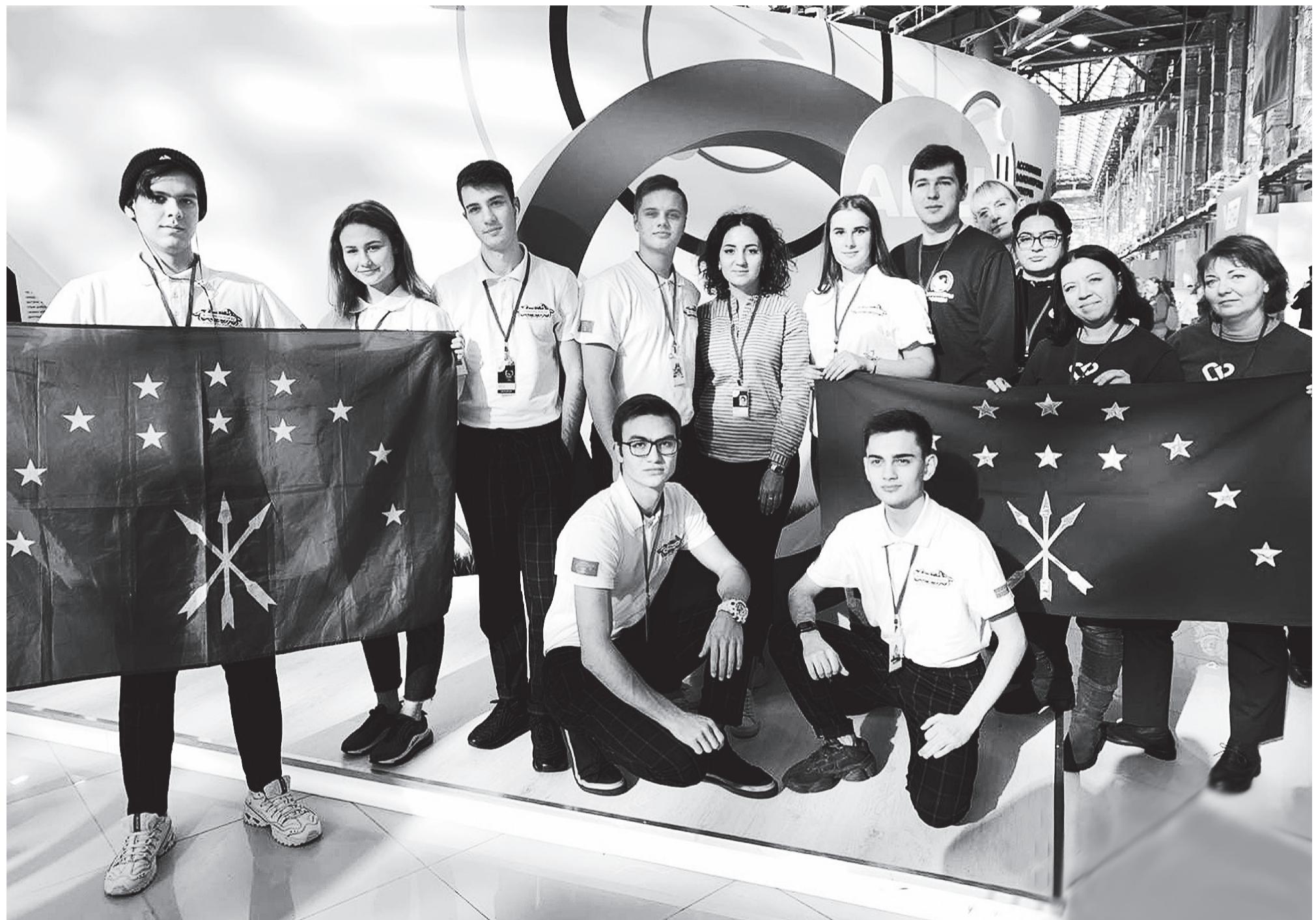
WWW.ADYGVOICE.RU

6 +

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъээз

ХЭЩАГЬЭХЭМ ЯПЧЬАГЪЭ ХЭХЬО

«Шушлэфэлажъэкъ» («Волонтерскэ движениекъ») заджэхэрэ лъэныкъом мыгъэ зэшүихыгъ юфыгъохэр шьольыр межведомственнэ зэхэсигъом щизэфахьысыжыгъэх. Юфтхъабзэр зэрищагъ АР-м и Премьер-министрэ игуадзэу Наталья Широковам.

АР-м и Лышъхъэу Къумпыл Мурат мэдэвниен ынаэ зэрэтиригъетырэ Наталья Широковам игушыи къышыхигъэшгъ. Республиком добровольческэ купэу щылхэм ахэгъэхьогъэним, цыфхэу аш хэщагъэхэм япчъагъэ нахьыбэ шыгъэним фытегъэпсихъагъэх юфтхъабзэхэр республикэм щизэхашх.

Зэхэсигъом къизэрэшыхагъэшгъэм-къ, волонтерскэ юфшлхэм хэщагъэхэм япчъагъэ хэхъо. Мы ильесим иапэрэ

мазэхэм республикэм нэбгырэ мини 3 фэдиз волонтерэу исыгъэмэ, аужырэ мазэхэм яхъулэу пчагъэр нэбгырэ мин 63,2-рэ хъугъэ. Псауныгъэр къэухумэгъэним, культурэм, спортым, гъесэнгъэм, экологиим, нэмыйкъ лъэнэнхэм-ки волонтерхэр цыфхэм ягуапэу юртэйту афэхъух.

«Серебряное волонтерство» зыфиорэ лъэныкъом зэхэсигъом нахь игъэкъотгэу къыштигушыагъэх. Аш пшъерильтэй

иэр зыныбжь хэкъотагъэх цыфхэр волонтерствэм хэшгъэнхэр, ахэр шуагъэ къэзыхыщхэ юфтхъабзэхэм ахэгъэлжьэгъэнхэр ары. Зыдэшийр амышэу къодихэрэ цыфхэм алтыхъунхэу фаехэм якуп зэхэшгъэними зэхэсигъом щитегушыагъэх.

— Добровольческэ движением пшъерильтэй шхъялэу иэр цыфхэм яшуагъэ языгъэкъы зышигъохэр, гукгъуныгъэ зыхэлхэу Адыгейм исхэр къыхгъэ-

щыгъэнхэр ары. Аш даклоу гъэцкъикъо къулыкъум юф щызышлхэрэ волонтерхэм иэпэйгъу афэхъунхэ, гупшихэу ялхэр щылэнгъээм щыпхырашынхэм ялхышиу хашыхъан фае. Мы лъэнекъом гъэхъэшлхэр ёшынхэм тыфэкнохыр гухэль шхъял, — къыуагъ Наталья Широковам.

Гъонэжкъыкъо
Сэтэнай.

Лъэпкъ зэфыщтыкІэхэр

Зэгурыноыр мамырныгъэм ылъапс

Адыгеймрэ Пшызэ юшьорэ ашыпсэухэрэ лъэпкъхэм язэфыщтыкІэхэмрэ зэгурынонгъэу азыфагу ильимрэ шіэнныгъэлэжхэм аушетыщых.

Ioфыр зыгъэцэкІэштхэр Краснодар краим культурэм-кэ инаучнэ творческэ гупчэу «Кубанский казачий хор» зыфиорэмрэ Кубанска къэралыгъю университетым ишіэнныгъэлэжхэмрэ.

Мы Ioфыр Президентым игрант къыдээыхыгъэ шіэнныгъэ-ушетын проектеу «Земля и соседи: изучение и популяризация добрососедских отношений народов Краснодарского края и Адыгеи» зыфиорэм хэлъытагъэу зэшүахыщ.

Кубанска къэралыгъю универ-

ситетым идоцентэу, тарихъ шіэнныгъэхэмкэ кандидатэу Анатолий Зудиним къызэрхигъэштхэрэмкэ, чыпірсы черкес лъэпкъымрэ (адыгэхэмрэ) башлағъэу мыш щыпсэухэрэ урысхэмрэ зекууху зыщтыгъэх лъэхъанхэр зерагъэштых. Экспедицие заулэ Адыгейм ичыпіз зэфешхъафхэм ашызэхашт.

Шіэнныгъэлэжхэр къуаджхэу Хъятикуаэрэ Улапэрэ (Красногвардейскэ район), Дукмасовскэ чыпіз псэупім (Шэуджэн район), Дмитриевскэ псэупім (Кошхъаблэ район) ыкы Крас-

нодар краим хэхъэрэ къуаджэу Шхъашэфыж (Урупскэ район) адхъаштых ыкы Ioф ашашт.

Шіэнныгъэлэжхэм экспедициеэр зэрээхаштхэр, цыфхэм зарауکІэштхэ шыкІэхэр, зите-гущыІэштхэ Ioфыгъохэр Адыгейм ирайонхэм япашхэм, куль-турэм IoфышІэхэм къафалата-гъэх, зэкіеми ахэм IепыІэгъу зерафхэхъуцхэр къауагъ. Къэралы IoфышІэхэм, ильэсэбэ зыгъэшІэгъэ цыфхэм, дин зе-фэшхъафхэр зылэжхъэрэм, лъэпкъ культурхэр зыгъэбай-хэрэм адэгущыІэштых, яеплты-кіэхэр зерагъэштых.

Шіэнныгъэлэжхэм къауагъо-хэрэ къэбархэр къыздэхъашт методическе тхыль шіэнныгъэ-практическе форумэу зэхаш-тых пае къыдагъэкыщ. Экспедицием ыкыгъэ гъогур тхыльэу «Земля и соседи» зыфиорэм къыдагъэхъашт, ар сурэтхэмкэ гъекІэрекІэгъэшт.

«ЭкоЦентрэм» къеты

Чыифэ птемыльэу

Ильэсыкіем чыифэ птемыльэу уте-хъаныр дэгъоу aло. Арышь, хэкыр зэрэуащирым ыпкіз зымытыгъэхэм мэфекІхэр къэмисыхээ ар агъец-кІэнэу шъольыр операторыр къяджэ.

Шыгу къэтэгъэкыжы, УФ-м и Псэупіз кодекс къызэрэшдэлъытагъэм-кэ, коммунальнэ фело-фашхэм ауасэ maze къэс и 10-р къэмисызз птын фое. Игъом зымытыгъэу, чыифэ зэлүзүгъэкагъэхэм яоф хъыкумым нэсит, нэужум ар приставхэм алекІхъашт. Ахэм цыфым имылькуи, банкым счетэу щырилэри ыгъэфедэнхэ ымыльэкынэу, амьтэко-щыре мыльку илэмэ, ар түгигъэкын фимытынэу, іекыбым клон амал имы-лэнэу агъэпсы. Законым ар къызэрэшдэлъытагъэр зекіеми ашэн фое.

Пыдзэфэ пытэхэр зэ-рэуащирыхэрэм ыпкіз шъольыр операторым иофис-хэм, «Урсысем и Почтэ» иотделениехэм, «Сбер-банкым», «Почта Бан-

кым» ыкы ООО-у «Мади-Ком» зыфиорэм якассэхэм ашыптын пльэкыщ.

Реквизитхэр: ООО «ЭкоЦентр», адрессыр: Адыгэ Республикаэр, къа-лэу Мыекуапэ, урамэу Пионерскэр, 297-рэ, ИНН 3444177534, КПП 010543001, р/c 40702810701000001256, БИК 046015602, к/c 3010181060000000602, ЮГО-ЗАПАДНЫЙ БАНК ПАО СБЕРБАНК

Электроннэ адрессыр: adg_ecocentr@clean-rf.ru, «Линие пльэжыр» ителефон: 8.800-707-05-08, сайтыр: <http://adygeya-clean-rf.ru>

ООО-у «ЭкоЦентр-
рем» и Адыгэ
шъольыр къутамз
ипресс-къулыкъу

Чыигур сысыгъэ

Хъыкум приставхэм къаты

Ичыифэ рагъэпшыныгъ

Тэхъутэмькье районым щыпсэурэ хъульфыгъэм иав-томобилэу банкым залогжу ыыгым хъыкумым арест тырильхъагъ ыкы кредитэу къырихыгъэмкэ чыифэ зэ-ГүйгэкІагъэр ытишыныжы-ным фэшилар ашэнэу унашьо ышыгъ.

Хъыкум пристав-гъэцэклор хъульфыгъэр зыщыпсэурэ унэм щылагъ, автотранспортым арест зэрэтиралхъагъэр къизытотыкырэ

Тыгъегъазэм и 18-м пчыхъэм сыхъатыр 18.30-м Адыгейм ит псэупіэу Гъозэры-пльэ чыигур щысысыгъ.

Сейсмологическе стан-циеу Аналэ дэтым маќэ къызэргиэгъулагъэмкэ, сысы-гъэ чыпіэм километри 10 фэдиз икууагъ, ильэшыгъэ магнитудэу илагъэр единици 4 зэрэхъуцтыгъэр.

Ар зыщыхъуцтыгъэм къыпэ-блэгъэ Топсэ районым, Шъачэ чыигур зэрэссыгъэр цыфхэм ашызэхамышаагъэу специалистхэм къало. Про-мышленнэ предприятиехэм,

нэмыйкI объектхэм аш изэ-рар къякыгъэп, яофшIэн зэхъокынгъэхэр фэхъуѓэхэп. Краснодарскэ краим и МЧС ипресс-къулыкъу цыф-хэмкI, яофшIапІэхэмкI щы-нагъо зэрэшымыIэр къыуагъ.

МЧС-м икуутамэу Адыгей-им щыIэм икуулыкъушIэхэр Гъозэрыпльэ щылагъэх, цыф-хэм адэгущылагъэх, гумэkyо зэрямыIэр къаушыхъатыгъ.

ШЬАУКЬО Аслангуаш.

Чыифэ шъутельымэ зэжъуѓэшIэн амал шъуиIэшт.

Иофтхъабзэ зэхаш

Тыгъегъазэм и 20-м хъыкум приставхэм я Федеральна къулыкъу кIицакIo зыфхъу-гъэ Иофтхъабзэу «Уичыфхэр зэгъашIэх» зыфиорэм къы-дыхэлъытагъэу къэралыгъом ишъолтырхэм пстэуми Иоф-тхъабзэ гъэнэфагъэхэр аи-чи-кIоштыгъ.

Акциер зыщырагъэлокыщ ма-фэм Мыекуапэ ыкы республикем ирайон гупчэхэм хъыкум приставхэм ямобильнэ пунктихэм Ioф ашашт. Мыщ фаехэр къякIолэнхэ, чыифэ ательыр эзрагъэшIэн ыкы къапшыныжын алъэкыщ. Джаш фэдэу Ioфыгъо зэфэшхъафхэмкI хъыкум приставхэр упчIэжъэгъу къышуффэхъуцтыгъ.

Хъыкум приставхэм я Федеральна къулыкъу АдыгеймкI и ГъэлорышIапІэхэмкI ипресс-къулыкъу

Мыекъуапэ ицЫиф шIагъохэр

Гъашэм зэрэчанэү хэт

Педагогикэ һофшлэнүм иветеранэу Шъаукъо (Блэгъож) Сафият Үцүжыкъо ыпхъур кіләеғъеджэ нахыяжъхэу Мыекъуапэ ыкИ Адыгеим исхэм дэгъоу ашлэ.

Ильэс 52-рэ аш ныбжыкіләхэр яхэгъэгу шүү альэгъунэу, йошшынэмын төгээпсүүхъягъэнхэу, гүшъхъябанигъэм щымын күнхэу ыгъесагъэх. Кіэллээгъэджэ шыыпкъэм ригъеджагъэхэм ар цыфра зафэу, гуклэгъу зыхэлтэу, зишшүагъе къызыгъэкіл-рэ бэзьльтфыгъэу агу къинагъ. Къызылхүгъе мафэм, Ильэсыкілэу къэблагъэрэм е мэфэкі зэфэшхъяфхэм атефэу ахэр яклээгъэдже гъэшшүагъе къыфытэх, къыфэгушшох, зэрэцшиныгъупшарэр къырало

Сафият игъашэл зэрэ-
шытэү Новосиастополь-
скэ едэжПэ-интернатым
лоф цишигэль. Биологэү,
химикэу ригъажын, аужы-
рэ ильэс 30-м еджаплэм
идиректорыгъ. 1964-рээ
ильэсым кыщегэжъяа-
гьэу 2008-рэ ильэсым нэо-
сабый ибэхэм ехж иехэм
афэдэу гъашэм лъэуж
тэрээ зэрэхпхыращищтын
фильесасъяа.

Кіләлгэйдажэм еджаплэр иятлонэрүүнэ унэу кыыхыгъ. Пчедыжым жьэу тошшаплэм къактощтыгъ, пчыххээ класс хуугъэу иунэ ихъажыщтыгъ. Сыд фэдизэу пшыщтыгъэми, исабыйхэм къашигъэлгээп, ным ишъебагъэрэ ишулъэгъурэ афигощыгъ. Тоф къыдэзышшэхэрэм сидигъуи агъешлагъоцтыгъ инальоми ержаламы хэти шьшошагъ. Адыгэ Республика, Краснодар краим, Теуцожь районым кыратыгъэхэ щытху тхильхэм япчыагъэ бэ мэхху.

ЩылакІэр Къиныгъ

Сафият 1939-рэ ильэ-
сүм шэклогъум и 8-м
Нэшъукъуае щыпсэущты-
гъа Благъожь Чүүжкын

A black and white photograph of an elderly woman with dark, wavy hair. She has deep wrinkles around her eyes and mouth, and her gaze is directed slightly to the left of the camera. She is wearing a long-sleeved, horizontally striped sweater in dark and light colors. A small, dark pendant hangs from a chain around her neck. The background is filled with dark, out-of-focus foliage and leaves, creating a natural, somewhat somber setting.

къо иунагъо къихъухъагъ.
Ежыр цыклоу ятэ заом
дэкъыгъагъ. Хэгъэгур къы-
ухъумагъ, ау ежым къы-
тэзэжыгъэп. Янэ сабый
пчагъе илэу, лэпшэгъун-
чэу, къэнэгъагъ.

Сафият къызэриорэмкіә, щылакіәр къинигъ, ежь изэкъуагъэп, унэгъо пстэури тхъамыкіә щылакіәм хэтыгъ. Янэ гъэсэнгъэ зэригъэтоянэу зэрэмыхъугъэм къыхэкіәу исабыйхэр риғаджэхэ шлонгъуагъ. Сафият еджапіәр къызэрэухэу Гъобэкъуае дэт гурит еджапіәм пионервожатэу йүхъэгъягъ, янэ Ыпшылэгъ зэрэфхэксуущтым ыгъэгушишохтагъэми, ежыр кіеллэгъаджэ хъунэу арызыфэягъэр.

Нэүжым ар Краснодар
дэт кэлээгъэджэ инсти-
тутын ихимико-биологи-
ческа факультет чөхъя-

хъагъэу сырғыгүштіләштүгъэп. Ау сыйздеджәхәрәр һәпүіләгъью сиағъэх, сымышләрәр къысаложынштыгъ», — ылоштыгъ.

Зыкэгъопсынтыгъэ кэллээгъеджэ сэнхъятыр зызэргъэгъотым, ар Новосевастопольскэм дэт еджэп!-интернатым химиемрэ биологиэмрэкэ сыхъатхэр аригъэхъинхэу альгэклоғьагь. Шъаукъо Ерэджыбэ шъхъэгъусэ кынфэхъуи, сабыитлы, Иринэрэ Юрэрэ, зэдагъотыгъэх. 2008-рэ ильсүм Мыеекъуапэ щыпсэунэу къэкложыгъ, кэллэгъаджэхэм яшэнгъэхэм зыщаахагъэхъорэ институтын тоф щишлагь.

Унэшхом ибысымгуаш

Сафият непи түсисы-
жығызғэу щысәп. Ыңыбжы-
емылтыбызғэу, урамэу
Пионерскэм тет унәхәм
ащыш исовет итхъамат.
Аш ишүағалъекәү унэм ыш-

*Сафият къералыгъом ыпашихъэ
шишиыгъэхэ гъэхъагъэхэм апае
Урысые Федерациим ыкIи Адыгэ Республикаем яшIухъафттын лъапIэхэр
къыфагъэшьошаагъэх. Ахэм ащыщых
тIоуцогъурэ къыратыгъэ тамыгъэ-
хэу «Отличник народного просвеще-
ния РСФСР», «Заслуженный работ-
ник народного образования Республики Адыгея» зыфилохэрэр.*

урсыбызэр икъоу сшілштүгъел ыкъи тетүүлишын хъэ ағъэцқілжыгъ, псыркілде трубажар ари-

Социальнэ Йофыгъохэр

ИльэссыкІэм МРОТ-ри кІэшт

Къэралыгъо Думэм щаштэгъэ зако-
ныкIэр анахь лэжээпкIэ макIэу цыф-
хэм къаратырэр (МРОТ-р) сомэ мин
12130-рэ зэрэхъурэм фэгъэхъыгъ.

Къихъашт ильесым иапэрэ мазэ къыщегъэжъагъэу ар зыфэдизыгъэм сомэ 850-рэ къыхъэхъошт. Зэрэхъурэмкэ, МРОТ-р проценти 7,5-рэ къызэраэтырэр. къыщегъэжъагъэу МРОТ-р къаэтызэ зэрашьштыр. Ар зыпшэе ральхъэхэрээр шольтырхэм ящаэхэр ары, ахэм амал яэмэ, цыифхэм къаратырэе МРОТ-м афыхагъэхъон

нахъ къызэрамытышты-
гъэхэр нэбгырэ миллион
19-м нэссытгъ. 2017-рэ
ильэсым ар елъитыгъэ-
мэ, лэжъэпкіэ маkэр къы-
зэратыштыгъэхэм япчха-
гъэ къыщыкіэгъагь. Къэ-
ралыгъом МРОТ-р тlo
къызэрилэтыгъэм ишуа-
гъэ къэклогъагь.

ТВБ КЫЗГЫТАР.

Президентэу Владимир Путиным анах лэжээпкээ цыкдым фэдиз нахь кызыз-рамытыхэрэм къералыньо хъакъулахъхэр ялэжжапкээ хамыгтээкынхэу зэрашы-щтым тегущыиэнхэр игьо хъугъяа ылъытагь.

ШАУКЬО Аслъангугащ.

Редакцием къатхырэ письмэхэр

ЫНЫБЖЬ ебэк IЭу зигьашI...

«Мы ильэсэым, тыгэгъазэм и 24-м аэрэ хиургхэу хэжүүлэхэдээ симэджэшэй Мыеекуапэ дэтын *лоф* щызышлагэхэм ашыщэү *AkIэly* Долэт Пэзэдэ ыкъор кызыыхуульгэр ильэс и 100 мэхүү. Долэт хиург *Іэпэлэсэнэгээ* ин Тхээм кызыыхильхагъэхэм ашыщыг — көтхүү Адыгэ Республикаам гэсэнэгээмкэ изаслуженнэ *лофышэу* поселкэу *Инэм* щылпсэурэ *Дыхьу* Аслынбэч. Сятаа Хъаджмэт иузи, илээзэгүү къафэмыгъотэу бэрэ кырыацшкыгыг. Къарыунчээ дэдэ узым ышыгъэу ильэс 22-м ехүүрэ плем хэлъыгыг. Врач ныбжыккэу Мыеекуопэ симэджэшүү *лоф* щишиэнэу езыгъэжкахъем икъэбар къуаджэм кынзэрэнэсэу тятэ аш дэж ашагь. Сымэджэшүү тятэ зэррацагъэр зэхэзыхыгъэхэм «Алахымын эшту кызыифэнэшь, хъадэгъу рехэт къыритын нахь, цыиф къехуульгэп ар ылтээ къытыригъэцожжынэу» *алуи*, ихьадэ къызацжэжыщтэм ежэхэу тынчыжыгъагъэх. Ау Долэт тятэ зэррэлээу псынкэу иуз кыгьотыг ыкъил лъэтэмтэу, а мээр дэдээм, оперцие ышыгыг: узым ыштэгээ ныбэм изыщанэ фэдизирэ кітэйтийн сантиметрэ 18-рэ. Болэт тятэ хиупкыгь. Бэри пэчинчтэй чадахааныг иштэгээжээ.

«Ащ ыуж тяте ильэс 22-м
ехуу ыгъашэжьыгъ, — къетхы
Дыхуу Аспъанбэч, — къэзигъэ-
нэжьыгъэ хирург ныбжыкъяу
Akley Dolэт ильэс 44-м итэү
1963-рэ ильэсүм идунаи ыхъо-
жьыгъ. Akleyхэм яхъадагъэ цыиф
бэдээдэ къеклонлэгъагъ, ахэм тяте
ахэтыгъ. Ащ Dolэт ыш фэдэуи
ыгъэжьыгъ ыкыи ыгъэтылты-
жьыгъ».

Дыхъу Асльянбэч письмэм ыклем редакцием илофышлэхэм зы дъэlykэ закъыфегъазэ:

«Акіләү Долэт ильәпкү шү зерильэгүүштүгъэм, щэлэфэ цыфхэм япсауныгъэ зэрэфэ-банштүгъэм, гъэшлэ гьогу хылы-льэу кыкыгүгъэм нэйуасе афэшью-шыхэмэ тинибжыкылэхэм ѿы-сатехында афэхчунан сагчын».

Сэхэхийгээ афэхбунуу сэгүү вэ». Гүфээньгээр Долэт фырьяэу мыш фэдэ гупшигэхэм-кээ зыкытфагжээзэг Мые��уапэ щыгсурэ K. Даурым, Шеуджэн районым щыщэу D. Афэшыжжым, нэмьиқхэуи зянэ-зя-тэхэр, зисабайхэр операцие ёшыхи Долэт ыльэ тирьгэу-цожьыгэхэм ащиышибэхэм. Мыхэм яльэу тигуапэу тэгээ-цаакэ.

Акіәлү Пәзадә зы унэгъошху Афыпсыпә дэсүгъэхэм ашыышыгъ. Пәзадэрэ ишхъэгъусэрэ шъэуихырэ пшъэшьиплыйрэ зэдаплыгъ. Пәзадә лэжъэклошхуагъ. Икіаләхэр зэкіөригъеджагъех. Долэт я 7-ре

классыр кызыгухым кіләегез-
дже училищэу Мыекъуапе дэтым
Чөхъягъ. Долэтре нэүжым зэ-
лышшэрэ усэклишо хүргээ Жэнэ
Кырымызэрэ мыш щызэд-
джагъях. Ар кызыгухым До-
лэт иныбджэгъу ельзэгъягъа
Пшызэ медицинэ институтын
зэдычЧөхъанхэу, ау Кырымы-
зэ иргюогу кыыхихыгъахэу Кыы-
Чэккыгъ. Мыр зыхгугъэм ильзо
25 — 30 фэдиз тешлгагъеу Долэт
симэдже дэй хүргэу аш ыдэжы
Кырымызэ ихьагъ. Ар кызыз-

шэу Хыисэ заом щыфэхыгъ. Нымрэ тымрэ ар агу къеоу апсээ елэжьыщтыгъэхэми, тхъаусыха-
кло къафаклощтыгъэхэр зэо мэ-
шюшхом къыхэкыжьыгъэхэ-
клалэхэр къыхагъещыхээ ахэм
апаеклэ нахь къафэгушлощтыгъэх.

Мединститутыр къэзыухи врач дипломыры къызэратыгъээ къэлэ ныбжыкіэр Къохъэпіз фронтым ащэ, пым пэулыколь хъагъэу лъыр зыгъечъэрэ санитар полкым Долэт хэфэ. Мыш къыштегъэжъагъэу, тыдэшылэми, цыфхэм ишүаугъэ ари гъэкыээ хирургэу Долэт йофышлагь. Зыгу къодыгъабэм агу къылэтижъыэз алъэ тыргъяу-цожьыгь. Бэрэ пэмыльэу йашэу, щэу ямылэм къыхэкіэр тидзэхэм пыир къатекло. Улагъэр — улагъэу, йашэр ямакіэр, зэрэвжынхэ шэхэр ямылэжхэм

результативных щеках лимпоподобно

пым тидзэхэр къеуцухъэх, гъэры ешых. Франциeu аштагъэм гъэрхэр щаыгъэнхэу фашист-хэм щашыгъэгъэ зонэм Долэт дэфэ. Бэрэ ихэгъэгурагъэхьо-жынэу къыпылтыгъэх, ау ахэм зи къадэхъугъэп. Долэт сыйд фэдэчыпэ къин ифағъэми, ихэгъэгү фэшьыпкъагь. Зэо ужым Долэт къыгъэзэжыгъ, ау гъэры зэрэхъугъэр ихэгъэгу къыфигъэгъу-гъэп: Коми АССР-м ит къалэу Ухта къыбгынэн фимытэу ильээ 12-кэ ашагь.

Долэт къэлэ сымэджэштэ Ухта дэтын хирургэу аштагь, бэлтгэвч темышэуи врач шхъяаэу ашыгь. А 1991-ийн 10-май настайдаа хөхүүрээ юф щишлагь. Мы ильээх схэм илоффшэгхүүхэм алэ кынмыххэрэе операцие хынын хэр ялэхэ зыхыукиэ къеджэхтийн Москва, Ленинград, нэмьиши къаалгах эми Долэт бэрэ ашэу кынхэкынштигь. Мединститутхэм училишхэм лекциие хэушхьяа фыкыгьехэм къащеджэу кынхэкынштигь.

... Ихэку зэрэпчэйжьэм, гъэры зэрэхь угъягъэм ренэү ыгуу цыкly ашыщтыгъеми, гүзтэгъо уахьти Долэт ишыгэныгъэ къынхафэштыгъ. Ахэм бэрэ зафи гъэзэжкьеуи хъущтыгъэ. Адыгэхэм «Чыгын» зыфалорэм щынээзэ, Кошхаблэ щыщ адыгэклалэ горэм щыууклэгъагь. Ашкъыщегъэжьагъэу Долэтрэ Ор

дэкъо Заурбекрэ мыклюсэжын ныбджэгүүнгээ дэхагьэр азы- фагу илььыг. Ятлонэрэ гулэтигээс охьтэ фабэу Долэт щэлэфэ ыгу дахэкіэ илььыгъэр мединститутын зыщыдеджэштыгээ гаша шьэу ильэс 20-м ехъурэ ымын льэгъугъэ Елена Гладковама письмэу кыыфитхыгъэр кызыы- локкэ мафэр ары. Мир Долэткээн дунээ шыхаф кыикыгъэ, псэр кыыпзыгъэжкэйхырэ, къарыу къеэ зытырэ гулэт мэкъягь. Бэрэ а

A black and white photograph of a man from the chest up. He is wearing a light-colored fedora hat and a dark suit jacket over a white shirt and a dark tie. He has short hair and is looking slightly to his right with a neutral expression. The background is a textured, light-colored wall.

письмэ тхъялэхэм Долэт яджэжьыштыгъ, щэлэфэ ыгъэкло дыгъэхэп. Ящэнэрэ охтэ да хэр — Константин Гладковым ыпхью Еленэ Долэт къыфишын гъэ гүфэбэньстэ иным Коми АССР-м къыщи, ыпашхъэ къызехъэр ары. Мы нэбгыритур нэужжүү зэпэлапчэ зыими ышыжьышуягъэхэп.

АкІелү Долэт игъонэмисәү, ильәс 44-рә нахь ымыгъешләгъеу, 1963-рә ильәсүм тигъэгъазәм и 15-м идунаи ыхъожьыгъ. Ау ишүшләгъе ңыфхәм аңыгъупша-гъәп. Щәләфә зәгхыныгъеу илоф-шәләгъүхәм адыриләр ығъәфедәзә, район сымәдҗәшхәм уңхәр, хирург һәм-псымәхәу ящыла-гъәхәр къафигъотыщтыгъ, опе-рация хыльтәхәмкә адәләпүә-щтыгъе. Ильәс зытлоу ихәку һоф зыщишләгъәм хирург ныбжы-кәм операция зытфых непә ышләу къыхәкъыщтыгъ. Ишуагъә зәригъәкъыгъәхә унагъохә агу зәрилтүр клагъетхъеу, къары-хъухъәрә сабыйхәм, Долэт ықли Долэтхъан афаусыщтыгъ.

хэхүм зыщиушьомбгүйг, ящыхуи чыжьеү үгүй. Гур зыгэццы күштүгэй закъор мыхэм сабый къазэралымыфштыгъэр ары.

1962-рэ ильээсн хэхүү илгүү че сымеджэш ишшүүн зырагзажьэм, пчэдэйжүүм жьеу псэолъэшхэм Долэт къахахы, «Үнэр пытэу бэрэ щытынэу, шүүм фэлажьеу, бэрэчэтныгъэрэ псауныгъэ дахэрэ илтынхэм фэшадыгэхэмкэ мыйрэущтэу тшэтихабз» ыүү, ятэ къыритыгъэгээтыжын сомэр къышти, фундаментым харигъэгээчыхыжэгъягь Ау Долэт корпусыкіеу къагъяеу цугъэм юф щишэжбынэу хуу гъэп — къинэу, хъазабэу ылтэгъугъэхэм, гүгъэр мафэ къээзыццыцыщтыгъэ гъэрьипэ ильэсхэу щамыгъэгүүпшээштыгъэхэм янэ-ятэхэу, ышхэу ымыльгэгүүжүхээз чинэхэрэм ягууз-лыуузээ зыхэтыгъэм Долэт ипсауныгъэлъэшшэу зэঁщаагъекуагь. Ныбжыклеми, а гъэшэ кіэкі тэлкүм къинэу Долэт тельгъэр нэбгырэ заулэм атебгощаагъэми афэмыщэчынэу щытыгъ.

КъЭЗЭНЭ Юсыф.

ЗЭКЬОШНЫГЪЭМ ИГЬОГУХЭМКІЭ

Тыркуем къышагъэльэгъошт

Зэльашлэхэр суретышихэу Лэупэкіэ Нурбайрэ Хуяжь Рэмэзанрэ яофшагъэхэр къагъэльэгъонхэу Тыркуем икъалэу Истамбул рагъэблэгъаъх.

Пхъэм хэшыкыгъэхэ пкыгъохэр, лэкъо тамыгъэхэр, адыгэхэм языклиныгъэ гъэптигъэним афэгъэхыгъэхэр, тишольыр ехын

лэгъэхэ суретхэр Хуяжь Рэмэзанэ Тыркуем къышагъэльэгъоштых.

Ижъирэ адыгэ музыкальнэ Іэмэ-псымэхэр, пэсэрэ лъэхьаным адыгэмэ псэукэу ялагъэм ехыллагъэхэр, цыф цэрылохэм ясурэтхэр, фэшъхъафхэри Лэупекіэ Нурбый Истамбул къышагъэльэгъоштых.

— Ти Лышъхъеу Күмпил Мурат Тыркуем зээком экономикэм, культурэм, лъэпкэ зэпхыныгъэхэм афэгъэхыгъэхэ юфыгъохэр щылэнгъэм щылхырышыгъэнхэмкіэ лъэнхъохэм зээгъынгъэхэр зедашыгъэх, — къелиятэ Хуяжь Рэмэзанэ. — Республиком иобщественнэ движение «Адыгэ Хасэри» зэхэшэн юфыгъохэм ахэлажьэ. Тыркуем тызэрхээр мэхъэнэ ин етэты. Кавказ культурэм и Ассоциации тыригъэблэгъаъ.

Хуяжь Рэмэзанрэ Лэупекіэ Нурбый ыкъоу Айтэчрэ тыгъэгъазэм и 23 – 26-м Истамбул къэгъэльэгъонэу щызэхашэрэм хэлэжъэштых. Мыекъуапэ къизагъэзэжъыкіэ гушылэгъу тызэфхъушт.

Суретхэм арьтхэр: **Хуяжь Рэмэзанрэ Лэупекіэ Айтэчрэ къэгъэльэгъоным зыфагъэхэзыры; Н. Лэупакіэ иофшагъэхэм ашыщ.**

Искусствэр – тибаиныгъ

Тыкъэзыуцухъэрэ дунаир ясурэт

Тыкъэзыуцухъэрэ дунаим идэхагъэ суретхэмкіэ къэгъэльэгъогъэним фэгъэхыгъэ зэхахъэр Мыекъуапэ гъешлэгъонэу щыкъуагъ.

Адыгэ Республиком исурэтхэм я Союз итхъаматэу Елена Абакумовам зэрищэгъэ зэхахъэм республикэм культурэмкіэ и Министерствэ иотдел илаштэу, Адыгэ Республиком культурэмкіэ изаслуженнэ юфышлэу Шэуджэн Бэлэ зэрэшьхигъэунэфыкыгъэ, тыкъэзыуцухъэрэ дунаим идэхагъэ къэгъэльэгъогъэним юфтыхъабзэр ехыллаагъ. Суретышихэр тичыпэ дахэхэм ашылэхэу альэгъурэр, гупшислэу ашылэрэ яофшагъэ къышаатэ.

«Бжыхъэ пленер» зыфиорэр республикэм культурэмкіэ и Министерствэ, Адыгейим исурэтхэм я Союз, республикэм исурэт къэгъэльэгъуапіэ иофшлэхэм зэхашагъ. Зэльашлэхэр суретышихэу Бырсыр Абдулахъ къызэрэтиуагъэ, къэгъэльэгъоным уеплызэ, Адыгейим ичыпэ дахэхэм ятеплэ нахышлоу зыщыогъэгъуазэ.

Бжыхъэм къушхъэр зэрэдахэр Д. Манакьян исурэт къышаатэ. Псыхъор къызыщежъэрэ чыплэхэм ятеплэ Е. Абакумовам исурэт фыгъэхыгъ. Къушхъэм апэрэ осыр къызэрэшесырэм ехыллаагъами узылэпещэ. В. Нихотиним исурэтэу бжыхъэм фэгъэхыгъэр чыплем идэхагъэ епхыгъ. А. Бырсырим илэпэлэсэныгъэ къышхигъэшырэр тичыгу къышерийкоу зэрэшмытыр ары.

Чыгыгым, псыхъом, ошьогум суретышихэр яплызэ, тишъолыр идэхагъэ къыреотыкы. Р. Хуяжьым исурэтхэри гум къегущыгъых, щылэнгъээр къалуатэ.

В. Бирюковым, И. Бредихинам, И. Рожковам, Л. Синявской, нэмийкхэм ясурэтхэри лъэгъупхъэх. Адыгэхэм ятарихъ чыгу, тыкъэзыуцухъэрэ дунаим ядэхагъэ гъэшлэгъонэу къызэрэгъэльхъорэм Шэуджэн Бэлэ уасэ фишыгъ, республикэм культурэмкіэ и Министерствэ и Щитхъ тхиль Елена Абакумовам ритыжыгъ.

Республикэм исурэт къэгъэльэ-

гъуапіэ щыкъогъэ зэхахъэм искусствэм хэщаагъэхэр, кэлэдэжкалохъэр, нэмийкхэри хэлэжьагъэх, Д. Манакьян, Е. Абакумовар, А. Бырсыр, фэшъхъаф суретышихэр ныбжыкхэм гушылэгъу афэхъугъэх. Къушхъэм гуклэ ушылэу псыхъом чырьим ылашхъэ уитэу огупшислэ, ошьогу къартгъомрэ тыгъэм инэбзийхэмрэ къызэрэшлэтихэрэм уяплызэ, суретэу пльэхъурэр искуствэм ыбзэкіэ къызэрэгъэльхъорэм уегъегушо.

Суретыр къэгъэльэгъоным къыштетхыгъ.

Зэхэзыщагъэр ыкъи къыдзыгъэкырэр: Адыгэ Республиком лъэпкэ Юфхэмкіэ, Ижыб къэралхэм ашыпсэурэ тильэпкэгъухэм адьярэ эзхыныгъэхэмкіэ ыкъи къэбар жууцэйн иамалхэмкіэ и Комитет Адрессыр: ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэшийэр: 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр: приемнэр: 52-16-79, Редакцием авторхэм къайхырэр А4-кіэ заджэхэрэ тхъапхэу зипчыагъэкіэ 5-м емыхъухэрэр ары. Сатырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлтээ, шрифтыр 12-м нахв цыкунэу щытэп. Мы шапхэхэм адимыштэрэ тхъгъэхэр редакцием зэкигъэлжыхъ.

E-mail: adygoevoice@mail.ru

Зышаушыхъятыгъэр: Урысы Федерацием хэутын Юфхэмкіэ, телерадиокъэтынхэмкіэ ыкъи зэлъи-эссыкіэ амалхэмкіэ и Министерствэ и Темир-Кавказ чылгэ гъэйорышил, зэраушыхъятыгъэ номерыр ПИ №ГУ23-00916

Зышаухаутырэр ООО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

Зэкімкіи пчъагъэр 4129
Индексхэр П 4326
П 3816
Зак. 2959

Хэутынм узьчиэтхэнэу щыт уахтэр Сыхъатыр 18.00
Зышаухаутырэр уахтэр Сыхъатыр 18.00

Редактор шхъялэр Дэрбэ Т. И.

Редактор шхъялэм игуадэр Мэшлэкъо С. А.

Пшъэдэкырж зыхырэ секретарыр Хурмэ Х. Х.

Гандбол.
Суперлигэр

Пчъагъэр
тифедэп

«Кубань»
Краснодар – «АГУ-Адыиф» Мыекъуапэ – 45:23-рэ.

Тыгъэгъазэм и 19-м Краснодар щызэдешлэгъэх.

Хэгэгүм гандболымкіэ ибзэльфыгъэ командэхэм язичэзыу ешлэгүү иклэх тигъэгүшүагъэп. «АГУ-Адыифым» итренер шхъялэр Никита Голуб къызэрэтиуагъэ, тикомандэ илэпэлэсэнгъэ хигъэхъоным фэшэхъокыныгъэхэр щыкъоштых.

Тыгъэгъазэм и 24-м «АГУ-Адыифыр» «Ладэм» Мыекъуапэ щыууклэшт.

Нэклубгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТЫЛЛЬ Нурбий.